

**Svar på fråga 2025/26:779 av Martina Johansson (C)
Utbildning även för den som inte är långtidsarbetslös**

Martina Johansson har frågat mig om jag avser att ta initiativ till att reformera urvalsreglerna för yrkesvux och arbetsmarknadsutbildningar så att antagningen i högre grad utgår från arbetsmarknadens och företagens faktiska behov av kompetens samt i högre grad väger in individens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och sannolikheten att den leder till ett jobb.

Jag vill tacka Martina Johansson för frågan. Regeringens arbetsmarknadspolitik utgår från generella insatser som kan riktas till alla arbetssökande, oavsett om de är långtidsarbetslösa eller inte. Arbetsmarknadsutbildning är ett viktigt komplement till yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och ett centralt verktyg för att möta arbetsgivarnas kompetensbehov. Det finns inga urvalsregler som hindrar Arbetsförmedlingen från att bevilja arbetsmarknadsutbildning till en person som nyligen blivit arbetslös. Bedömningen av vem som erbjuds insatsen görs

individuellt utifrån om insatsen är arbetsmarknadspolitiskt motiverad.

När det gäller urvalet till regionalt yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå (regionalt yrkesvux) ingår arbetslösa i de grupper som ska prioriteras, men det finns normalt ingen rätt till utbildning i yrkesvux. För att möta utbildningsbehoven både utifrån individers och arbetsmarknadens behov har regeringen gjort stora satsningar på yrkesvux under de senaste åren. Trots stora behov av utbildning har dock statsbidraget för yrkesvux varit underutnyttjat. Därför har regeringen nu också genomfört en rad förändringar i statsbidraget som väntas bidra till att fler utbildningsplatser kommer till stånd och att behovet av urval därmed minskar. Förändringarna innefattar bl.a. höjda ersättningsnivåer. Ytterligare förändringar av statsbidraget bereds i Regeringskansliet.

För att ytterligare öka möjligheterna för yrkesväxlare och för att stärka kompetensförsörjningen har regeringen under mandatperioden också infört den nationella yrkesutbildningen, en pilotverksamhet med yrkesutbildning på gymnasial nivå enligt yrkeshögskolans modell. Pilotverksamheten planeras för närvarande pågå till och med 2028. Den nationella yrkesutbildningen syftar till att förstärka kopplingen mellan arbetslivets kompetensbehov och yrkesutbildning för vuxna för en snabbare etablering på arbetsmarknaden. Utbildningen har andra urvalsregler än yrkesutbildning inom komvux och vid urval

ska hänsyn tas till den sökandes möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen och därefter utöva det yrke som utbildningen förbereder för. I betänkandet Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16) föreslås dessutom en reformerad lärlingsutbildning för vuxna. Bland annat föreslås att urvalsreglerna ska ändras så att den med bäst förutsättningar att klara utbildningen ges företräde, och att arbetsgivare själva ska kunna välja lärlingar under förutsättning att de erbjuder en lärlingsanställning. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Regeringen fortsätter arbetet med att möta bristen på yrkesutbildad arbetskraft och följer fortlöpande utvecklingen på arbetsmarknaden. Detta görs för att kunna föra en effektiv arbetsmarknads- och utbildningspolitik, där insatserna ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad.

Stockholm den 13 maj 2026

Johan Britz